

Presentasjon av ny ph.d.-avhandling

Marius Linge. 2023. *Islam in Everyday (Street-) Life: Identities, Rituals, Redemption and (De-) Radicalization*. Oslo: Oslo Met

AV MARIANNE HAFNOR BØE

Den 10. februar 2023 disputerte Marius Linge på ph.d.-programmet i utdanningsvitenskap for lærerutdanning ved OsloMet. Avhandlingen er et viktig bidrag til studiet av hvordan unge muslimer i Norge praktiserer islam, med utgangspunkt i tema som rituell praksis, kriminalitet, religiøs identitet og tilhørighet, religiøse minoriteter og radikaliserings. Levd religion utgjør forskningens analytiske og metodologiske tilnærming, og Linge benytter semi-strukturerte intervjuer og observasjon som sine primære forskningsmetoder.

Avhandlingen tar utgangspunkt i datasett fra to forskningsprosjekter. Det første prosjektet «Radicalization and Resistance» er et samarbeidsprosjekt gjennomført av Linge og fire andre forskere, med intervjuer av til sammen 90 unge mennesker i alderen 18–32 år som identifiserte seg selv som praktiserende muslimer. Intervjuundersøkelsen ble gjennomført i Oslo-området, og 20 andre kommuner i Norge. Det andre prosjektet er Linges eget doktorgradsprosjekt som involverte studiet av 25 muslimske menn i alderen 18–60 år, med bakgrunn i gatekriminalitet og som identifiserte seg selv som praktiserende muslimer. En fellesnevner for deltakerne var at de var siktet for å ha begått kriminell virksomhet som narkotikahandel, ran eller voldshandlinger.

Den artikkelbaserte avhandlingen består av en kappe (96 sider), diverse appendikser og følgende tre artikler publisert i norske og internasjonale fagfelleleurderte tidsskrift, og en artikkel som var forestående publikasjon:

Artikkel 1

Linge, Marius og Larsson, Göran. 2022. «Sunni-Shia identities among young Norwegian Muslims: the remaking of Islamic boundaries». *Journal*

of Contemporary Religion, 37: (2), 261–278.

<http://doi.org/10.1080/13537903.2022.2050078>

Artikkel 2

Linge, Marius. 2021. «Muslim narratives of desistance among Norwegian street criminals: Stories of reconciliation, purification and exclusion». *European Journal of Criminology*, 20: (2), 568–585.

<http://doi.org/10.1177/14773708211018648>

Artikkel 3

Linge, Marius, Sandberg, Sveinung. og Tutenges, Sébastien. 2021. «Confluences of Street Culture and Jihadism: The Spatial, Bodily, and Narrative Dimensions of Radicalization». *Terrorism and Political Violence*, 35: (6), 1373–1388. <http://doi.org/10.1080/09546553.2022.2042269>

Artikkel 4

Linge, Marius (forestående). «The Making of ‘Good Muslims’: Ritual Practices of Young Muslims and Street Criminals who (Re)turn to Islam in Norway».

I kappen diskuterer Linge de overordnede funnene fra sine studier i lys av tidligere forskning på levd islam, men også studier av forholdet mellom kriminalitet og terror. Linge utfordrer det han framholder er et skille mellom organisert og ikke-organisert religion i tidligere forskning på islam som levd religion. I avhandlingen argumenterer han for at et slikt skille bidrar til oppdeling av «høy» og «lav» islam, og at slike inndelinger ikke egner seg som analytiske kategorier i studiet av muslimsk religiøs praksis slik det uttrykkes i hans datamateriale. Linge viser til hvordan deltakere i hans studier kombinerer levde og hverdagslige former for islam, med mer offisielle og ortodokse sider ved religionen. Han påpeker at dette er nyanser og kompleksitet ved muslimsk religiøsitet som kan bli oversett dersom etablerte skiller mellom organisert og hverdagslig religion legges til grunn.

Linge relaterer også funn fra sin studie til tidligere forskning på sammenhengen mellom kriminalitet og terror. I motsetning til en del tidligere studier som trekker paralleller mellom kriminell erfaring og islamsk radikaliserings, hevder Linge at det ikke nødvendigvis er en opplagt sammenheng mellom disse fenomenene. Han viser til hvordan de fleste deltakerne med bakgrunn i gatekriminalitet i hans studie, drar nytte av islam på veien bort fra en kriminell fortid og for å bli bedre mennesker. Han framholder at deres erfaringer fra gatekriminalitet ikke gjør dem mer mottakelige for ji-

hadistiske verdenssyn, men at det snarere gjør dem mer motstandsdyktige for denne typen radikaliserings. Linge peker på den betydningen religion kan ha for avradikalisering, noe som ofte blir oversett i forskning som omhandler sammenhenger mellom kriminalitet og jihadisme.

Sosiologen Fabien Truong (Université Paris Vincennes-Saint-Denis) var Linges førsteopponent, og undertegnede Linges andreopponent. Sammen vurderte vi avhandlingen som sterk. Måten Linge diskuterer sine forskningsfunn i lys av tidligere forskning på feltet er blant avhandlingens styrker. Han viser god teoretisk oversikt, og forankrer sitt eget forskningsbidrag innen aktuelle diskusjoner som omhandler muslimsk religiøsitet i samtidens Europa. Vi hadde også en del kritiske innspill, og under disputasen diskuterte vi avhandlingens svakere punkter. Et av disse var at det verken i avhandlingens fire artikler eller i kappen, er redegjort for hvordan forskningen ble planlagt og gjennomført på en inngående måte. I avhandlingen presenterer Linge riktignok informasjon om hvordan rekruttering av deltakere, refleksjoner rundt egen posisjon som forsker, forskningsetikk og behandling av forskningssensitive data foregikk. Men med tanke på at Linge har 15 års feltarbeidserfaring på dette feltet, er det likevel en del informasjon som mangler i avhandlingsteksten. Det er grunn til å tro at det har skjedd en del i kulissene som har gjort at han har fått deltakerne i studien i tale. Under disputasen etterlyste førsteopponent Truong derfor mer informasjon om Linges interaksjon med deltakerne og hva slags erfaringer han har gjort seg etter lang fartstid i et komplekst forskningsfelt. Trungs spørsmål førte til interessante refleksjoner og samtaler rundt hva det vil si å forske i et forskningsfelt preget av stereotypisering, stigmatisering og marginalisering, og hvor relasjonen mellom deltakere og forsker er avgjørende for hva slags tilgang og tillit som oppnås. Dermed ble sentrale metodiske problemstillinger i avhandlingsarbeidet belyst under disputasen.

Et annet diskusjonstema under disputasen handlet om kjønn som analytisk kategori. I Linges studie av muslimske menn med bakgrunn i gatekriminalitet, var samtlige deltakere menn. Likevel er ikke kjønn tematisert eller inkludert som analytisk kategori i diskusjonen av datamaterialet. Under disputasen ble derfor mulighetene som ligger i det å bruke kjønn i analysen et viktig diskusjonstema. Kjønn kunne ikke bare bidratt til å belyse maktforhold som ligger i materialet, men ved å bruke maskulinitet som linse til å utforske religiøsitet, kjønnsnormer og religiøs praksis kunne også flere nyanser i datamaterialet ha blitt løftet fram. Her ligger det fortsatt et uutforsket potensial i Linges materiale.

Våre kritiske innspill brakte fram interessante og gode diskusjoner under Linges disputas, som kan gi grunnlag for nye analyser av det som er et usedvanlig stort og rikt datamateriale å regne på dette forskningsfeltet. Samlet sett utgjør avhandlingen et viktig bidrag til forskningen på islam og muslimer i dagens norske samfunn.